GAZETA TRANSILVANIEI.

REDACȚIUNEA ȘI ADMINISTRAȚIUNEA:
BRAȘOVŬ, piața mare Nr. 22.

„GAZETA“ IESE ÎN FIECARE ḌI.

Pe unŭ anŭ 12 fior., pe șése lunĭ 6 fior., pe trei lunĭ 3 fior.
România și străinătate:
Pe anŭ 40 fr., pe șése lunĭ 20 fr., pe trei lunĭ 10 franci.

ANULŬ L.

SĔ PRENUMERĂ:
la poște, la librării și pe la dd. corespondențĭ.

ANUNCIURILE:
O seriă garmond 6 cr. și timbru de 30 cr. v. a. pentru fiecare publicare

Scrisorĭ nefrancate nu se primescŭ. — Manuscripte nu se retrămitŭ.

Nr. 241. | *Lunĭ, Marțĭ, 3 (15) Noemvre.* | 1887.

Brașovŭ, 2 Noemvre 1887.

Avemŭ sĕ înregistrămŭ multe cestiunĭ importante din ḍilele acestea din urmă, cestiunĭ care agită mereu lumea politică și comercială europénă.

Nu mai vorbimŭ de cestiunile dinăuntru, care ne țină în continuă agitațiune, adecă de cele ce se petrecŭ în țĕrile a cărorŭ stăpânire ș'i-au însușit'o Ungurii dela putere ca fiindŭ o proprietate esclusivă a lorŭ. E destulŭ sĕ amintimŭ aḍĭ în generalŭ, că în fiă-care ḍi înregistrămŭ călcărĭ de lege și neîndreptățirĭ comise de Ungurii dela putere față cu Nemaghiarii, că lucrurile mergŭ sub stăpânirea unguréscă mai rĕu decâtŭ sub cea turcéscă; căcĭ pe când poporațiunile creștine de sub stăpânirea turcéscă au deplină libertate de a'șĭ cultiva limba și naționalitatea, noi naționalitățile nemaghiare de aci nicĭ de atâta libertate nu ne putemŭ bucura.

Trecêndŭ la alte cestiunĭ, care atingŭ atâtŭ situațiunea politică dinăuntru câtŭ și cea din afară, trebue sĕ ne oprimŭ la cele petrecute în delegațiunĭ. Aci opintirile delegațilorŭ ungurĭ de a'șĭ dovedi și mări influința în trebile comune s'au sfărîmatŭ de opozițiunea ce le-au făcut'o miniștri comunĭ. Așa ministrulŭ comunŭ de rĕsboiu le-a tăiatŭ orĭ-ce speranță d'a se introduce în scólele militare limba ungurésca, spunêndu-le verde 'n față că nu se póte. De asemenea desbaterile pentru înființarea unei fabrice de arme în Ungaria n'au dusŭ la nicĭ unŭ resultatŭ favorabilŭ pentru Ungurĭ. Ministrulŭ comunŭ de rĕsboiu le-a spusŭ delegațilorŭ că numai după ce va fi tótă armata comună înarmată cu pușcile cele nouĕ ce suntŭ comandate la fabrica austriacă din Steyr, se va puté purcede la înființarea unei fabrice de arme în Ungaria, décă cumva va mai fi atuncĭ ce sĕ se fabrice. Nu'i vorbă, guvernulŭ ungurescŭ póte înființa fabrică de arme, décă are ce sĕ'i dea de lucru ca sĕ o susțină. Acéstă părere însĕ n'au împărtășit'o delegații ungurĭ din causa stărei financiare miserabile a visteriei, ér consorțiele ce s'au oferitŭ a înființa fabrica, nu-șĭ potŭ risca capitalele, décă nu li se asigură comande pentru armată. Ast-felŭ deocamdată e ștérsă dela ordinea ḍilei și cestiunea înființărei unei fabrice de arme în Ungaria.

Ce privesce situațiunea politică esternă a monarchiei nóstre, relațiunile ei politice și comerciale cu statele vecine, și peste totŭ situațiunea politică generală a Europei, ministrulŭ de esterne Kalnoky a datŭ interesante lămurirĭ.

După ce a accentuatŭ alianța monarchiei cu Germania și cu Italia, intențiunile pacînice ale acestei alianțe, a ținutŭ sĕ avertiseze pe delegațĭ, că sĕ nu fiă prea optimiștĭ în privința susținerei păcii, pentru care nicĭ elŭ însușĭ, ministrulŭ de esterne, nu póte sta bunŭ. Cu alte cuvinte, pacea în generalŭ stă pe picióre de totŭ șubrede și în fiă-care ḍi „factorĭ necalculabilĭ“, cum a ḍisŭ ministrulŭ, potŭ aduce rĕsboiulŭ, de aceea e nevoiă de continue pregătirĭ. Și anume din două părțĭ amenință pericululŭ, precum a datŭ mi nistrulŭ a se'nțelege, din ostŭ și din vestŭ, cestiunea bulgară și cestiunea alsațo-lotaringică.

Ce privesce raporturile politice cu Serbia, acestea lasă multŭ de doritŭ, precum se vede din vorbele ministrului de esterne, care 'șĭ-a esprimatŭ speranța „că vorŭ fi mai amicale.“ Acésta însemnéză, că ministrulŭ Kalnoky nu prea are încredere în mistrulŭ președinte sêrbŭ Risticĭ și prin urmare în cabinetulŭ sĕu, care trece de rusofilŭ.

Mai rĕu stă monarchia nóstră cu raporturile comerciale. Tractările cu Germania nu dau speranță sĕ satisfacă necesitățilorŭ monarchiei. Opiniunea publică din Germania, ḍise ministrulŭ, e contra orĭ-cărorŭ concesiunĭ, e pentru sporirea vămilorŭ, ceea ce s'a și făcutŭ în mare parte până acum. Ne vomŭ mulțămi și noi cu prelungirea tractatului esistentŭ, décă și încâtŭ se va puté prelungi, și cu sporirea unorŭ vămĭ din partea nóstră, atâta speranță a datŭ ministrulŭ. Cu Italia tocmai în ḍilele acestea s'au întreruptŭ tractările comerciale și delegații austro-ungarĭ s'au și întorsŭ din Roma la Viena. Foile din Viena spunŭ, că s'au întorsŭ ca sĕ céră dela guvernŭ instrucțiunĭ nouĕ în privința unorŭ punete, ér cele din Pesta spunŭ că puțină speranță e de a ajunge negocierile cu Italia la unŭ bunŭ sfêrșitŭ. Cu România tractările suntŭ cu totulŭ întrerupte, deórece guvernulŭ românŭ n'a mai rĕspunsŭ celui din Viena. Ministrulŭ Kalnoky nicĭ nu șĭ-a mai esprimatŭ măcarŭ speranța d'a puté fi în curênḍŭ orĭ mai târḍiu reluate tractările cu România pentru încheiarea convenției comerciale.

De altă parte pe când d-lŭ Kalnoky declară în delegațiunĭ că raporturile politice ale monarchiei nóstre cu Rusia suntŭ bune și că șĭ va da tótă silința sĕ fiă bune; pe când în Germania se aștéptă întêlnirea Țarului cu împĕratulŭ Vilhelm: pe atuncĭ pressa rusă pune monarchiei nóstre alternativa: pace orĭ rĕsboiu, trupe rusescĭ se concentréză mereu la granița austro-germană, ér Banca imperiului germanŭ pornesce rĕsboiu în contra valorilorŭ ruse, ne mai dândŭ împrumuturĭ pe ele, și garnisónele germane dela graniță se întărescŭ, fiă măcarŭ și sub pretextulŭ că pentru împedecarea contrabandei. Prin urmare dreptate a avutŭ ministrulŭ nostru de esterne sĕ nu fiă optimistŭ în privința susținerii păcii și sĕ ḍică că monarchia nóstră trebue sĕ fiă în continuă pregătire.

O altă cestiune de interesŭ generalŭ europeanŭ e crisa guvernamentală și presidențiala ce amenință a isbucni în Francia. Afacerea Caffarel, alŭ cărui procesŭ pentru traficulŭ cu decorațiunile s'a începutŭ în ḍilele acestea, a luatŭ proporțiunĭ marĭ, prin faptulŭ că e compromisŭ și ginerile președintelui republicei. Telegramele din Parisŭ ne anunță situațiunea ca fórte gravă. Partidele parlamentare s'au întrunitŭ sĕ delibereze asupra casului când președintele republicei șĭ-ar da demisiunea. Guvernulŭ a fostŭ nevoitŭ sĕ dea ordinŭ a se sista procesulŭ, de frică sĕ nu svêcnéscă ferberea ce domnesce în totŭ Parisulŭ. Suntŭ temerĭ chiar de o schimbare a formei de guvernŭ; de aceea cele ce se petrecŭ în Parisŭ țină în încordată atențiune Europa întrégă.

Cum vedemŭ, Europa ferbe ca unŭ vulcanŭ. De aceea statele susținŭ armate enorme și se întrecŭ în înarmărĭ, cu tótă miseria economică ce domnesce pretutindenea, pentru că nu se scie ce aduce ḍiua de mâne, de ce factorĭ necalculabili se potŭ sfĕrîma tóte opintirile ce și-le dau cele mai multe guverne d'a se susține pacea.

Scrisorĭ de aderință adresate generalului Traianŭ Doda.

Măriei Sale Domnului *Traianŭ Doda*, generalŭ austriacŭ și ablegatŭ Românŭ alŭ partidei naționale.

Subscrișii cu devotamentŭ sacru și amorŭ românescŭ, ca semnŭ și pemnŭ alŭ aderinței nóstre la ultimulŭ actŭ naționalŭ și patrioticŭ, ce Ilustritatea Vóstră ațĭ esecutatŭ, Vĕ salutămŭ cu următórea adresă:

In timpurĭ criticĭ ne-ai condusŭ în rĕsboiu,
Aḍĭ în pace ne vorbescĭ bine,
Intru adevĕrŭ trăiescĭ pentru noi,
Dér și noi pentru Tine.
Din câmpulŭ lui Marte Te-ai întorsŭ cu glorii
Stâncă în fruntea fiilorŭ lui Traianŭ,
In pace Te concomitéză nimbulŭ victoriei.
Trăiască, sĕ trăiască unŭ Cincinatŭ Romanŭ!
Ce-ai ḍisŭ generale bĕtrânŭ,
A ḍisŭ poporulŭ Tĕu Românŭ!
Adicțĭ Ițĭ suntemŭ și rĕmânemŭ credeuĭ Tĕu,
Pe parte-ne stă dreptatea și bunulŭ Dumneḍeu!

Sĕcașŭ, lângă Oravița, la 16 Octomvrie 1887.

Iosifŭ Stupinianu preotŭ, Valentinŭ Dioniu dascălŭ românŭ, Dumitru Pascu maiestru și economŭ, Ioan Coca negutătorŭ și proprietarŭ de bine, Filipŭ Buzilă economŭ, Alexa Segescu economŭ și negutătorŭ, Achimŭ Vucŭ economŭ, Teodorŭ Doba economŭ, Avramŭ Popa învĕțătorŭ gr. or., Ioanŭ Popoviciu preotŭ gr. or., Sofronie Dragu, Nicolae Maruță economŭ, Alexa Buzila economŭ, Iacobŭ Daba economŭ, Nicolae Pasule economŭ, Ionŭ Daba economŭ, Trifu Gavadina economŭ, Alexa Secula economŭ, Maximŭ Călinŭ economŭ, Ioanŭ Băiașŭ, negutătorŭ și proprietarŭ de bine, Paulŭ Popa preotŭ românŭ, Iosifŭ Buna economŭ.

Jurjova, în 4/16 Octomvrie 1887.

Sinesie Bistreanu preotŭ românescŭ, Pavelŭ Cipu învĕțătorŭ românŭ gr. or.

Românii din Ungaria.

Sub acestŭ titlu „Le Siècle“ din Parisŭ, în numĕrulŭ sĕu dela 6 Noemvrie, conține unŭ articolŭ, din care estragemŭ următórele, spre a vedé din nou cetitorii noștri, că uneltirile de maghiarisare și nedreptățirile ce se comitŭ de Ungurii dela putere suntŭ bine cunoscute și în streinătate:

Printre cele cincĭ naționalitățĭ: slovacă, ruteană, sêrbă, germană și română, pe carĭ minoritatea ungurĕscă le ține sub jugulŭ, pretinsŭ liberalŭ, alŭ unei hegemonii șoviniste, nicĭ una nu resistă cu mai multă vigóre la încercările de maghiarisare ca națiunea română. Tóte presiunile administrative și politice rĕmânŭ fără nicĭ unŭ efectŭ asupra acestui poporŭ de mai bine de 3 milióne...

...Privindŭ lucrurile pe d'asupra, s'ar putea crede că Ungurii șĭ-au întrebuințatŭ puterea, pe care o posedŭ de douĕ-ḍecĭ de anĭ, cu o dibăciă deosebită. Totulŭ pare a fi maghiarisatŭ; toțĭ împiegații, orĭ de ce felŭ ar fi ei, suntŭ Ungurĭ, și idiomulŭ lorŭ este singurulŭ recunoscutŭ în biurourile administrațiunei. Tótă instrucțiunea e ungurésca și nu se permite Românilorŭ de a'șĭ face școlĭ românescĭ chiar cu paralele lorŭ

Lucru de necreḍutŭ: aceste 3 milióne de suflete carĭ trăescŭ în masse compacte pe marginea dela rĕsăritŭ a Ungariei, și în nouĕle comitate rupte din vechia graniță militărésca și din Transilvania... n'au representantŭ în parlamentulŭ din Buda-Pesta.

...Românii nu au dér nicĭ unŭ mijlocŭ d'a face sĕ li se auḍă plângerile și nemulțumirile lorŭ contra sistemului guvernamentalŭ și contra organelorŭ puterei. Și acestea potŭ, în tótă siguranța, sĕ facă pe Geslerĭ, prin o brutalitate înveninată și prin ura națională, și prin dorința d'a se distinge ca maghiarisatorĭ.

Se scie că împĕratulŭ, voindŭ sĕ asiste la marile manevre de lângă Deva, îșĭ stabilise cuartierulŭ sĕu generalŭ la piciórele unui castelŭ romanŭ întăritŭ, în care a locuitŭ odinióră împĕratulŭ Adrianŭ. Indată populațiunile se puseră în mișcare: cățiva Românĭ notabilĭ se adunară pentru a redacta o petițiune către monarchŭ prin care i-arŭ presenta plângerile și rugămintele națiunei întregĭ. Aci însĕ, o mare dificultate: cum sĕ i se presinte deputațiunea însărcinată sĕ'i înmâneze petițiunea? Se înțelege că nicĭ unŭ funcționarŭ alŭ guvernului ungurescŭ nu voia sĕ se însărcineze cu acésta. Atuncĭ deputațiunea se gândi sĕ recurgă la unchiulŭ însușĭ alŭ împĕratului, la invingĕtorulŭ dela Custozza, la mareșalulŭ archiducele Albrecht, cunoscutŭ prin nepărtinirea sa și nutrindŭ de altmintrelea contra dualismului o aversiune neîmpăcată. Acestŭ principe iubesce soldații românĭ, carĭ trecŭ de secole printre cei mai vitejĭ ai armatei Austriei, și dintre carĭ unŭ regiment (elŭ pórtă numĕrulŭ 31) a făcutŭ, printr'o bravură cu totulŭ estraordinară și cu prețulŭ a șiróe de sânge, pe șefulŭ sĕu sĕ câștige crucea Mariei Teresiei, care este cea mai înaltă dintre distincțiunile militare ce

se acordă colonelului regimenteloră, care se semnaléză în focă printr'o semeţiă fără séměnă.

Archiducele Albrecht însĕ este soldată. Elă, pe care ună scriitoră militară l'a desemnată ca polulă fixă în vêrtejulă partideloră, care minéză monarchia Habsburgiloră, archiducele Albrecht, ca şi celă din urmă pihotaşă, este încătuşată de rigorile reglementare, care 'lă opreseă de a interveni în politică.

Bieţii Românĭ au vĕḑută astfelă perindu-le speranţa de a fi auḑiţĭ de cătră împĕrată. Dér credinţa loră nu va fi stinsă. Neputinţa loră, de altminterĭ, nu este decâtă momentană. Românii din Ungaria suntă ună poporă tare, tenace şi plină de vitalitate. Póte prea bine sĕ vie ună momentă, când Unguriloră le va părea rĕu că au sĕmĕnată o ură atâtă de adêncă printre conlocuitorii loră din Transilvania.

Suntă cam ḑece anĭ, când fŭ cestiunea d'a transforma în comitate maghiare graniţa militară, care se găsea alăturĭ de Transilvania. Era temere ca nu cumva o resistenţă seriósă sĕ nu împedice instalarea noiloră funcţionarĭ trimişĭ din Pesta. Ună înaltă funcţionară ală statului întrebă atuncĭ pe ună omă eminentă, eşită din sînulă acestui poporă, décă crede că s'ar putea manifesta óre-care turburărĭ. Elă primi acestă rĕspunsă: „Li se va spune că împĕratulă voesce acésta, şi ei voră lăsa sĕ se facă ca nisce copii ascultătorĭ Aşa a şi fostă într'adevĕră. Dela acéstă epocă, anĭ de suferinţă au trecută peste acestă poporă, care se simte dată pe mânile duşmaniloră sĕi...

Generalulă Doda a lovită cuiu 'n capă.

„Kolozsvár“ dela 11 Noemvre cu „adêncă mâhnire sufletéscă“ ia actă despre scrisorile de aderinţă ale Româniloră din diferite părţĭ, adresate d-lui generală Traiană Doda. Publicarea acestoră scrisorĭ de aderinţă „Kolozsvar“ o numesce „demonstraţiă“. Odată, ḑice elă, sĕrbătorirea lui **Horia**, altădată îmormêntarea lui **Mureşianu**, a treia-óră cultulă lui **Doda** dau tot atâtea ocasii la expectorărĭ „daco-române.“ Mai vîrtosă însĕ l'a supĕrată pe „Kolozsvár“ scrisórea de aderinţă a alegĕtoriloră românĭ din cele douĕ cercurĭ electorale ale Sibiiului, prin care aceştia îlă numescă „stêlpă adevĕrată ală Tronului, ală patriei şi naţiunei.“ Numirea acésta'i oferă fóiei bugetare de mai susă bogată materială pentru a scrie, cu data de 11 Noemvre, ună înverşunată articulă de fondă la adresa Româniloră. Étă, între altele, cum se esprimă în acestă articulă:

E cu neputinţă, ca înaintea părţii mai inteligente a poporului română sĕ nu apară marea »minciună“, pe care ultraiştii românĭ o îmbracă în astfelă de frase sunătóre. Cu neputinţă sĕ nu fiă în clară, împreună cu agitatorii, şi o însemnată parte a poporaţiunei, pe care vreau ei s'o agite, că pe d-lă Doda orĭ cum îlă potă numi, dér numai stêlpă ală tronului şi ală patriei nu.

Tronulă şi patria e totă una, — în simţĕminte, în vederĭ şi în nisuinţe. Acésta o scie fiăcare. Când d-lă Doda a adresată preşedintelui dietei cunoscuta scrisóre, a vătĕmată una din cele mai însemnate instituţiunĭ a ordinei legale esistente şi a constituţiunei. Acésta încă póte s'o scie fiă-care. D-lă Doda a declarată aşa ḑicĕnd rĕsboiu „statului maghiară«, din care causă ce-i dreptă putemă fi câtă de liniştiţĭ, dér totuşĭ aceea e o declarare de rĕsboiu, orĭ câtă de ridiculă e. Şi celoră ce îlă felicită pentru acésta, acelora nu le este iertată a se provoca la numele patriei. Nu le este iertată pentru că acésta este: întêiu minciună, a două vătĕmare; o vătĕmare chiar aşa de mare, ca şi aceea, că nicĭ chiar la numele regelui nu se ferescă a se provoca.

»Stêlpulă tronului!« Traiană Doda stêlpulă Tronului, ală acelui Tronă, care cu tótă ocasiunea se manifestă deadreptulă ca contrară, ba chiară condamnă tóte acele fapte, carĭ suntă de natura aceleia, pentru care alegĕtorii neorientaţĭ îlă prémărescă pe d-lă generală!

Uitatu-şĭ-au felicitatorii de cuvintele Maiestăţii Sale rostite la Deva şi la Clujă? De şĭ-au uitată, e vrednică de compătimită facultatea memoriei loră. Décă însĕ le negligéză, ceea ce este mai probabilă, atuncĭ îşĭ permită a comite o desonóre directă faţă cu Domnitorulă.

După acésta citéză „Kolozsvar“ cuvintele Maiestăţii Sale rostite preoţimei gr. cat. la Deva, apoi cuvintele rostite totă acolo preoţimei gr. or., precum şi cuvintele rostite din partea Maiestăţii Sale la Clujă, atâtă preoţimei gr. cat., câtă şi celei gr. or. Apoi întrébă: „Consună cuvintele acestea ale regelui cu sĕrbătorirea lui Doda? — De sigură nu!“ — rĕspunde totă „Kolozsvar“, apoi continuă:

... Preoţii românĭ stau în fruntea agitatoriloră şi pe credincioşii concreḑuţĭ loră îi învaţă, nu la onorarea Maiestăţii şi a voinţei lui, ci la sĕrbătorirea lui Traiană Doda, care négă statulă şi valórea dietei... Ultraiştii, în contra admoniărei ce lĭ a făcut'o Maiestatea Sa, predică poporului vătĕmarea constituţiei, nerespectarea legiloră, nebăgarea în sémă a datorinţeloră patriotice, predică ura şi duşmănia între naţionalităţĭ.

Intruparea ideiloră loră duşmănóse statului au aflat'o în timpulă mai nou în persóna lui Traiană Doda. Şi prin adorarea d-lui generală din partea loră, prin cuvintele şi faptele loră se pună în cea mai acută contraḑicere cu ceea ce a ḑisă şi a dorită Maiestatea Sa... In adevĕră nu scimă, sĕ rîdemă, orĭ sĕ ne mâniămă în faţa aceloră prea încordate „minciunĭ“, cu carĭ ultraiştii românĭ voiescă sĕ ducă în rătăcire pe poporă.

Cum vede orĭ-ce Română, generalulă Traiană Doda a lovită cuiu'n capă, şi de aceea îi dóre cumplită pe Ungurii dela putere

Câtă pentru cuvintele Maiestăţii Sale rostite în Ardealŭ, le reamintimă Româniloră ca sĕ scie, că Maiestatea Sa lĭ-a impusă Unguriloră dela putere sĕ respecte legile, aşa precum le respectă şi Românulă.

In fine statulă acesta nu e numai ală Maghiariloră şi patria acésta nu e numai maghiară, ci e deopotrivă statulă şi patria tuturora carĭ dămă banĭ şi sânge pentru susţinerea ei.

De aceea ḑicemă: generalulă Doda a lovită cuiu'n capă, pe Ungurii dela putere îi dóre, ér Românii îşĭ facă datoria ca Românĭ şi ca patrioţĭ.

SCIRILE ḐILEI.

In şedinţa societăţii istorice ungurescĭ ţinută în Joia trecută, Ballagi Aladar a cetită ună tractată privitoră la *Maghiarii din Moldova*, spune „Ellenzék« Conferenţiarulă ḑice între altele, că încă în secululă trecută se aflau numĕróse colonii maghiare nu numai în Moldova, ci şi în Basarabia, Podolia şi Ucrania. Astăḑi însĕ au dispărută aceste colonii, rĕmânêndă numai în Moldova. Dér şi Maghiarii din Moldova, ḑice conferenţiarulă, stau rĕu în privinţa naţionalităţii; nu au decâtă ună singură preotă de naţionalitate maghiară, ceilalţĭ suntă italianĭ catolicĭ, între carĭ şi câţiva polonĭ şi germanĭ. Dintre preoţii maghiarĭ numai unulă scie ungueresce; preoţii italianĭ se înţelegă cu credincioşii loră maghiarĭ în limba valahă. Aceşti preoţĭ — ḑice Ballagi — voră fi măeştrĭ de limbă în interesulă statului română în locă de a fi păzitorii credincioşiloră loră, pentru că Ciangăulă, décă odată se valahiséză, câtă mai iute îşĭ schimbă confesiunea şi se face greco-orientală. In fine conferenţiarulă amintesce, că înainte de asta cu 10 anĭ se aflau 6 preoţĭ maghiarĭ în Moldova şi constată importanţa missiunei, cu atâtă mai vêrtosă, căcĭ pe când până acum copii de scólă maghiarĭ erau instruaţĭ de cantorii unguresci, acum li se dă instrucţiunea prin învĕţătorĭ de stată românĭ, aşa că copii Ciangăiloră nicĭ religiunea nu o potă învĕţa până în fine în limba unguréscă. — Sĕ nu se uite că şedinţa s'a ţinută sub preşedinţa lui Hunfalvy.

—x—

In comitatulă *Turda-Arieşă* s'au estradată în decursulă lunei lui Octomvre 7 paşapórte pentru trecere în regatulă României; au incursă în darea directă 48,975 fl. 60 1/2 cr., *au rĕmasă însĕ restanţă cu finea aceleiaşĭ lunĭ 373,499 fl. 80 1/2 cr.*; în darea militară au incursă 2104 fl. 64 cr., *au rĕmasă restanţă 40,699 fl. 31 1/2 cr.* In faţa acestoră colosale restanţe de dare, comitetulă administrativă îndrumă pe inspectorulă reg de dare, ca în viitórea adunare a comitetului sĕ aştérnă ună proiectă motivată, în care sĕ şĭ espună părerea décă şi întru câtă ar fi consultă, ca în tóte acele comune, unde restanţele de dare suntă marĭ, sĕ se trimită esecutorĭ de stată, carĭ sĕ nu ésă din comune până nu se voră încassa tóte restanţele. Deocamdată inspectorulă de dare propune şi comitetulă primesce ca din suma totală a restanţeloră sĕ se stérgă 5458 fl. 18 cr. — Pré multă aţĭ stersă, nu v'aţĭ deochia! De altmintrelea ne'ndoimă că esecutorii voră mai avé ce sĕ ia sĕrmaniloră ómenĭ; póte că cenuşa din vatră, décă o voră mai avé şi p'asta,

—x—

Din *Blaşiu* primirămă o corespondenţă, prin care ni se descrie în colorĭ negre starea comercianţiloră românĭ de acolo. Faţă cu 13 firme străine, mai tóte jidovescĭ, se află în Blaşiu numai douĕ firme românescĭ şi nicĭ acestea nu se potă susţiné, din causă că publiculă Blaşiului nu-i pré sprijinesce. N'ar fi mirare, décă acestă publică ar fi străină, séu décă ar fi ună publică nepricepută, dér cu atâtă mai neplăcută impresiune face împrejurarea acésta, fiindă că publiculă din Blaşiu e ună publică inteligentă şi aprópe curată românescă. Totă aşa ni se spune că stau treburile şi în privinţa industriei românescĭ. Cumpĕrătorii nu pré caută, décă industriaşulă este română orĭ străină. Sĕ nu uite însĕ Românii, că ministerulă ungurescă pentru prevederea glotaşiloră cu cele trebuinciόse a dată paralele pe mâna „Kulturegylet“-ului, pentru ca acesta sĕ le scie împărţi astfeliu, ca nu cumva sĕ li se facă parte şi industriaşiloră românĭ. Puţinĭ industriaşĭ, puţinĭ comercianţĭ românĭ avemă, dér celă puţină pe câţĭ avemă, sĕ-i sprijinimă, căcĭ de nu-i vomă sprijini noi, străinii de sigură nu-i voră sprijini.

—x—

(7.) FOILETONU.

LOGOFĔTULŬ MATEIŬ

NOVELĂ.

— Mai stai leliţă Rado, — grăì Maruţa, — mai stai până vom găta cu tóte rufele, — repetà ea, dér înzadară, căcĭ era târḑiu, şi nu'i venea nicĭ Radei la socotélă sĕ întârḑieze pré multă.

Maruţa rĕmase singură.

Câtă se vĕḑù singură, i se părea că este mai supĕrată ca până acum, şi mâhnirea se împreună cu puţină frică. O frică despre care nu'şĭ putea da sémă.

Stĕtù o clipă fără sĕ facă altceva, decâtă ca sĕ'şĭ primble ochii dela ună locă la altulă, rĕmase apoi cu ochii aţîntiţĭ la ună singură punctă, mai pe urmă se duse la feréstră, privì afară la întunereculă, ce din căscióră i se părea şi mai întunecosă de cum este, se întórse dela feréstră' apucà în mână érăşĭ haina cea arsă cu ferulă, o privì cu mare băgare de sémă şi apoi o aruncà într'ună coşă, ce se afla alăturea.

Incepù sĕ calce mai departe.

Trecuseră felă de felă de rufe prin mânile ei şi pe tóte le-a călcată cum se cade şi le-a întocmită câtă se póte mai bine; tocmai cătră urmă îi venì la rêndă cămăşile logofĕtului Mateiă, pe carĭ le îngrijea Maruţa, fără sĕ scie cocóna Eleftera ceva.

Era obosită, cu tóte acestea, când vĕḑù aceste cămăşĭ frumosă spălate, par'că căpĕtà puterĭ próspete, par'că'i fugise oboséla şi se apucà de călcată din tótă inima.

Să fi vĕḑută cineva câtă de binişoră umbla Maruţa cu aceste cămăşĭ, sĕ fi vĕḑută cineva cu câtă plăcere le aşeḑa ea în lădiţă, alăturea cu hainele ei, într'adevĕră că ară fi trebuită sĕ se afle pĕtrunsă de un simţă de plăcere şi de compătimire, căcĭ i-ar fi făcută impresiunea, ca şi cum Maruţa ar fi spusă acestoră recĭ cămăşĭ tótă durerea sa.

Ii mai trecuse din amărăciune şi îndată ce gătà cu lucrulă se lăsà, mai multă fără voia ei, pe lada în care erau rufele, îşĭ puse cótele pe genunchĭ şi capulă în palme şi astfelă se gândea dusă, de par'că'şĭ uitase de oboselă.

Adormì pe ladă şi rĕmase cu lumînarea aprinsă până târḑiu.

Toţĭ se culcaseră.

Nu mai era nicĭ un sgomotă, fără numai în depărtare se auḑiau nisce clopote dela cireada de vacĭ şi nisce lătrăturĭ prin sată.

Maruţa deodată sărì dreptă în picióre. Se uita jură împrejură şi par'că nu vedea nimică. Nu'şĭ putea da sémă despre somnulă şi despre neliniştea, ce o cuprinsese.

Işĭ aduse aminte de cocóna Eleftera, şi ună nĕcază, care'şĭ aflà espresiunea într'ună plânsă greu, o cuprinse pe Maruţa şi plângea biata, şi nu era chipă sĕ înceteze, când de odată aruncândă ochiĭ pe păretele de cătră rĕsărită, zărì icóma maicii Domnului, care încă era cu lacrimile în ochĭ.

Maruţa îşĭ oprì plânsulă, îşĭ şterse obrajii şi se uita cu evlaviă la sfânta icónă. Inima i se liniştì şi fără a ḑice vr'ună cuvêntă, se duse la icónă şi o sărutà, şi par'că îndată după aceea s'a simţită mai bine.

Dela icónă merse la feréstră.

Afară era întunerecă. Era întunerecă tare şi n'a vĕḑută nimică. Se întórse érăşĭ la icónă, o sărutà încă odată, se culcà şi atuncĭ îi venì în minte viéţa ei de odinióră, îşĭ aduse aminte de maică-sa, care la plecare îi dase bune sfaturĭ, se cugetà la Mateiă şi în aceste gândurĭ adormì

VII.

Logofĕtulă Mateiă era la otacă şi sta de vorbă cu bucătarulă George.

— Astăḑĭ se înplinescă trei anĭ de când slujescă pe boerulă, şi scie sfinţii, că de procopsită totă nu mĕ procopsescă, par'că lucreză în secă, — grăia bucătarulă şi după ce rĕmase o bucată de vreme pe gândurĭ continuà: — Nicĭ sĕ mĕ 'mbracă nu'mĭ ajungă paralele; adevĕră a grăită celă-ce-a ḑisă, că décă n'ai chiagă din capulă locului, anevoiă poţĭ înainta.

— Ce mai atâta vorbă, bucătare, — începù logofĕtulă, — ce mai atata vorbă! Câţĭ ómenĭ au ajunsă de 'şĭ-au legată calulă de gardă, câţĭ ómenĭ groşĭ la chimiră cunoscă numai eu, carĭ din nimică 'şĭ-au făcută

Sub titlulŭ „*Luptă între confesiunĭ,*“ cetim în »Ellenzék“: „In Brașovŭ a isbucnitŭ unŭ conflictŭ între greco-catolicĭ și greco-orientalĭ. Biserica de acolo și o avere ca de vre-o jumĕtate milionŭ s'a datŭ în proprietatea greco-orientaliloră. Preoțimea gr. or. și-a începutŭ esercíarea dreptului sĕu cu aceea, că a eschisŭ dela biserică pe greco-catolicĭ și pe preoții lorŭ. Preotulŭ cestorŭ din urmă a' vrutŭ sĕ oficieze Dumineca, epitropia bisericei gr. or. însĕ l'a opritŭ dela acésta. Atuncĭ preotulŭ a cerutŭ ajutorulŭ poliției, dér nu l'a căpătatŭ. A scrisŭ după metropolitulŭ Mironŭ Romanulŭ, care a și venitŭ la fața loculuĭ, a provocatŭ sĕ vină înaintea lui representanții comunității bisericescĭ gr. or., dér aceștia nu s'au presentatŭ. Amărăciunea în cerculŭ confesiunei gr. cat. e gigantică. Că ce sfêrșitŭ va avé acéstă luptă, la tótŭ casulŭ semnificativă, póte că vomŭ sci în ḑilele ce urméză.“ — Nu putemŭ decâtŭ sĕ ḑicemŭ: ferice de „Ellenzék“ că trăiesce în nescire de cele ce se petrecŭ în Ardealŭ, și vai de cetitorii lui cu informațiunile ce li le dă! De altmintrelea amŭ mai arătatŭ și altedățĭ că fóia kossuthistă scrie alandala.

—x—

In ḑiua de 26 Octomvre v. s'a logoditŭ d lŭ inginerŭ *Aurelŭ Beleșŭ* din România cu d-șóra *Ecaterina Stănescu*, fica d-lui comerciantŭ din locŭ Tache Stănescu. Cununia se va sĕrbători în 8 (20) Noemvre. — Adresămŭ tinerei părechĭ și părințiloră cele mai căldurόse felicitărĭ.

—x—

O interesantă descoperire pentru literatura nóstră s'a făcutŭ în ḑilele acestea. Cetiamŭ și admiramŭ fabulele din *Chichindealŭ*, dér nu sciamŭ unde zacŭ osĕmintele și nu sciamŭ nicĭ anulŭ, când acestŭ bărbatŭ a încetatŭ de a mai scóte din péna sa scrierĭ pline de spiritŭ de feliulŭ celorŭ cunoscute. „Luminătorulŭ“ ne spune, că parochulŭ din Chișoda, d-lŭ Emilianŭ Micu, prin o întêmplare norocosă, descoperi în matricula bisericei sêrbescĭ din Timișóra datele autentice referitóre la menționatulŭ literatŭ. Conformŭ acestorŭ date fabulistulŭ nostru a muritŭ la 20 Ianuarie 1818 în spitalulŭ misericordianŭ din Timișóra și a fostŭ înmormêntatŭ la 22 Ianuariu de parochulŭ Timișórii Ioanŭ Vasici în cimiterulŭ din locŭ.

—x—

In ḑiua de St.-Mărtinŭ, *Jidovii din Pojună* au presentatŭ, ca în toțĭ anii, prin o deputațiune Maiestății Sale în Viena 8 gâsce grase.

—x—

In sĕptĕmâna trecută corpulŭ ofiœrescŭ alŭ garnisónei din Brașovŭ a serbatŭ *jubileulŭ* de 40 de anĭ de serviciu militarŭ alŭ colonelului Karol *Soos*, comandantulŭ regimentului de infanteriă din locŭ.

—x—

In comuna *Cuciulata* au arsŭ la 3 Noemvre n. edificiile a 10 economĭ. Paguba e de 3470 fl. In *Tudorița* pricinui unŭ focŭ o pagubă de 104 fl.

—x—

Furturile mai lipséu la universitățile ungurescĭ. „Pester Lloyd“ dela 9 Noemvre ne spune că de pe mésa pedelului *Universității din Pesta s'a furată* o scrisóre cu 100 fl. ce era adresată studentului universitarŭ Coloman Kocsiss. Hoțulŭ s'a descoperitŭ în persóna studentului farmacistŭ Benjamin Havlikovicĭ, care fù arestatŭ mărturisindŭ fapta.

—x—

Casierulŭ Max *Morgenstern* dela bancherulŭ R. din Viena a fugitŭ luândŭ cu sine din casă 36,000 fl. Poliția din țéră și din streinătate a fostŭ încunosciințată și defraudatorulŭ e urmăritŭ.

—x—

Scirea publicată în Nr. 237 alŭ fóiei nóstre, cu privire la înaintarea d-lui *Gregoriu Pușcariu* la rangulŭ de administratorŭ protopopescŭ peste tractulŭ *Ciceu-Cristurului*, suntemŭ rugațĭ a-o modifica în sensulŭ, că d-lŭ Pușcariu este ce i dreptŭ denumitŭ administratorŭ protopopescŭ peste numitulŭ tractŭ, dér a rĕmasŭ și mai departe preotŭ alŭ Betlénului, care este reședința protopopiatului Ciceu-Cristurŭ. Rectificarea acésta ni-se cere în interesulŭ celorŭ carĭ au afacerĭ cu respectivulŭ oficiu protopopescŭ.

Bóla prințului de corónă germanŭ.

Prințulŭ de corónă alŭ Germaniei e greu bolnavŭ, precum ne-au comunicatŭ telegramele din Berlinŭ și din San-Remo. Prințulŭ are bóla renumită „racŭ“ în gâtŭ și e absolutŭ necesarŭ sĕ fiă operatŭ, décă e vorba sĕ mai trăiască. Unii medicĭ speră că-lŭ vorŭ puté opera prin gură, ér nu prin tăerea gâtului; alțiĭ ḑicŭ că nu se póte prin gură, deórece raculŭ e pré josŭ și nu se póte introduce nicĭ unŭ instrumentŭ până acolo, fără a periclita viéța pațientului, și decĭ suntŭ pentru operațiă pe afară prin tăerea gâtului, séu mai bine ḑisŭ prin deschiderea gâtlejului. Acésta o susține și Dr. Störk, profesorŭ la facultatea de medicină din Viena, o autoritate în specialitatea largugoscopiei. Décă operațiunea se va face acum, atuncĭ e de ajunsŭ estirparea unei părțĭ din gâtlejŭ, ér de se va amâna lucrulŭ, atuncĭ va fi nevoiă de estirparea gâtlejului întregŭ. Partea estirpată din gâtlejŭ se înlocuesce cu unŭ felŭ de țévă. Dr. Störk se îndoesce că adĭ ar mai puté avé succesŭ operația. Acésta trebuia sĕ se facă de multŭ.

Pregătirĭ militare turcescĭ.

După o telegramă din Constantinopolŭ o comisiune militară turcéscă inspecteză punctele importante strategice dela granița Asiei micĭ și pe malurile Mării Negre, dér mai alesŭ pe Bosforŭ, spre a-șĭ da apoi avisulŭ cu privire la fortificațiunile ce ar fi de făcutŭ. O comisiune compusă din 45 ofițerĭ de tóte armele se ocupă cu facerea unei nouĕ charte a provinciei Rumeliei.

Și cu privire la marina turcéscă domnes e o mare activitate. Acum câteva ḑile s'a începutŭ construirea unui nou torpilorŭ în arsenalulŭ din Constantinopolŭ.

Espedițiunea italiană în Africa.

Pregătirile militare ale Italiei pentru espedițiunea plănuită contra Abisiniei s'au terminatŭ. Corpulŭ de espedițiune se află deja în Massauah și în curêndŭ va fi întăritŭ cu o brigadă de reservă din 6000 ómenĭ. Generalulŭ San-Marzano a luatŭ comanda supremă peste corpulŭ de espedițiune și a adresatŭ |unŭ manifestŭ către triburile amice Italiei prin care le face cunoscută hotărîrea Italiei d'a-șĭ apĕra drepturile sale pe acelŭ teritoriu.

Astfelŭ, décă regele Abisiniei nu va da satisfacțiune Italiei și nu va da garanții că colonia italiană dela Massauah va fi lăsată 'n pace; atuncĭ ne aflămŭ în ajunulŭ unui rĕsboiu italo-abisinianŭ.

SCIRĬ TELEGRAFICE.

(Serv. part. a »Gaz. Trans.«)

BUCURESCI, 14 Noemvre. — Se desminte scirea că ministrulŭ de esterne ar voi sĕ demisioneze din causa unorŭ diferențe cu guvernulŭ grecescŭ.

SAN-REMO. — Starea sănĕtății prințului de corónă e în generalŭ escelentă (?). Momentanŭ nu'i e în periculŭ viéța.. Suferința póte dura anĭ întregĭ. Dr. Makenzie a plecatŭ, dér se'ntórce peste 14 ḑile îndĕrĕtŭ.

DIVERSE.

Conservarea ouĕlorŭ. O esposițiă de ouĕ conservate a avutŭ locŭ în Anglia; ea a datŭ resultate ce merită a fi semnalate. Primulŭ premiu a fostŭ câștigatŭ de o grămadă de ouĕ conservate în tărâță cernută, ouĕle fiindŭ așeḑate cu vêrfurile ascuțite în josŭ. Ouĕle care au fostŭ sparte erau bune și albușulŭ era cu totulŭ lipsitŭ de orĭ-ce odóre séu găsitŭ. Alŭ doilea premiu a fostŭ câștigatŭ de ouĕ unse cu céră și untŭ-de-lemnŭ, și păstrate în sare; alŭ treilea de niște ouĕ unse cu seu și păstrate în varŭ topitŭ prin căldură și cu totulŭ la adăpostŭ de acțiunea aerului. Erau espuse de asemenea și ouĕ păstrate prin ajutorulŭ frigului séu în preparațiunĭ de sare și apă, de varŭ stinsŭ, etc. Nicĭ unŭ procedeu lichidŭ n'a avutŭ nicĭ unŭ succesŭ în acéstă esposițiă.

O interesantă invențiune. — Fórte multŭ promite o invențiune, prin ajutorulŭ căreia cu cea mai mare siguranță se potŭ evita nenorocirile, carĭ pe tótă ḑiua vedemŭ că se întêmplă de a deraila trenurĭ și a se lovi unele cu altele, stingêndŭ viéța a sute de pasagerĭ Principiulŭ acestei invențiunĭ se baséză pe unŭ aparatŭ de siguranță, care prin mijlocirea electricității merge la o distanță mare înaintea trenului. Décă este vre-unŭ periculŭ aparatulŭ ca avantŭ gardă ilŭ face cunoscutŭ prin unŭ sgomotŭ automotŭ așa, că mașinistului i se dă posibilitatea de a opri trenulŭ din depărtare față de periculŭ, ce se apropiă Introducerea acestui nou aparatŭ la căile ferate ar feri publiculŭ călĕtorŭ de multe pericule.

Pianŭ automatŭ. — In Viena se află espusŭ într'unŭ depositŭ de instrumente musicale unŭ clavirŭ care a atrasŭ o mulțime de curioșĭ ca sĕ-lŭ vadă. Clavirulŭ jócă aprópe 200 piese de diferițĭ componiștĭ fără de a fi pusŭ în mișcare prin vr'o mână omenéscă. Unŭ atare clavirŭ nu are predilecțiune pentru o piesă mai multŭ ca pentru alta, nu e supusŭ capriciului și nicĭ nu sufere de indisposițiune, după cum audimŭ adeseorĭ ḑicêndŭ pianiștii noștri. Clavirulŭ automatŭ nu dispune de tonurile bas și de acordurile violinei celei mai înalte, ci posede numai seria tonurilorŭ de mijlocŭ. Perfecțiunea acestui clavirŭ automatŭ e mare. De presentŭ se lucră pentru ca acestui instrumentŭ musicalŭ sĕ i se dea și forma unei figurĭ 6e omŭ cu pĕrŭ lungŭ și ondulătorŭ.

Rectificare. — In Nr. 239 alŭ fóiei nóstre, la scrisórea de aderință din Oravița, adresată d-lui generalŭ Traianŭ Doda, este a se ceti la subscrierĭ: Iacobŭ Botoșŭ, *butariu* și nu brutariu; *Valentinŭ Dioniu*, în locŭ de Valeriu Dionisie și *Mateiu* Beica, în locŭ de Matia Beica.

Editorŭ și Redactorŭ responsabilŭ: **Dr. Aurel Mureșianu.**

---

avere! Ean sĕ nu beai pe câtŭ beai, ean sĕ mai lașĭ pe Rădița și sĕ mai răreșcĭ cinzecurile, ai vedea ce de mai paraluțe 'țĭ-ai aduna! La ce-i bună omului și atâta bĕutură?

— Ei logofete, eu te țineamŭ omŭ mai din lume. Bat'o Dumneḑeu de țuică, că nicĭ n'o béu cu mare plăcere; o béu și eu ean așa... de nĕcazŭ... și chipu, ca sĕ nu'i uitŭ gustulŭ. Uite logofete, unulŭ și cu unulŭ facŭ doi și doi și cu doi suntŭ patru — grăi bucătarulŭ, — și décă te-ai slobozitŭ la țuică, par'că te îndémnă draculŭ. Ḑĕu, și eu de multeorĭ m'am gânditŭ sĕ mĕ lasŭ de bĕutură, dér ce sĕ facŭ décă nu se lasă ea de mine! Șĭ-apoi în cele din urmă, cui sĕ adunŭ cu parale? Nevastă-mea m'a lăsatŭ, adecă eu am lăsat'o pe ea, n'așŭ fi mai cunoscut'o! căci de n'o cunoșteamŭ pe ea, póte nicĭ la bĕutură nu mĕ damŭ. Nu-i vorbă, logofete, sĕ nu gândescĭ că eu... acuma sunt bĕtŭ, dér ean vorbescŭ și eu sĕ'mĭ trécă de urîtŭ. — Frumósă mai era nevastă-mea, bat'o ciorile, și pe lângă că era frumósă, o chema și Flórea. Curată flóre, logofete, — adause bucătarulŭ dând din capŭ, — dér veḑĭ, cum se întêmplă, flórea frumósă place la tótă lumea, și eu bietulŭ de mine munceamŭ ca unŭ prostŭ și totŭ ce câștigamŭ, căram acasă și cu tóte acestea n'aveamŭ o haină de Dómne-ajută pe mine și nicĭ o cămașe mai de ceva. Umblam și eu în drépta și în stânga, munceamŭ în sudórea feței mele, numai ca sĕ'șĭ pótă cumpĕra Flórea mea sulimanŭ. Șĭ-apoi dreptŭ sĕ'țĭ spunŭ, logofete, nu mĭ-ar fi fostŭ ciudă, décă Flórea, nevastă-mea, 'șĭ-ar fi cumpĕratŭ sulimanulŭ pentru mine, dér femeea totŭ femee! Ea'șĭ cumpĕra sulimanulŭ pentru alții, — isprăvi bucătarulŭ.

— Și cum se póte una ca asta? — începù Mateiŭ, căruia i-au făcutŭ mare impresiune vorbele bucătarului. Se cugeta la Maruța, care încă era frumósă, și deși nu prea punea temeiu pe vorbele lui George, totușĭ se afla óre cum pusŭ pe gândurĭ. — Multe mai suntŭ în lume! — adause Mateiŭ și începù sĕ se primble.

— Ei logofete, apoi te mai mirĭ că n'amŭ parale? — continuă bucătarulŭ. — Șĭ-apoi coconulŭ Nae îmĭ ḑice că'sŭ so..., aci se oprì căcĭ nu scia sĕ isprăvéscă vorba.

— Socialistŭ, — completă Mateiŭ cu unŭ zîmbetŭ pe buze.

— Așa cum ḑicĭ d-ta, logofete! — începù bucătarulŭ. — Așa ḑice coconulŭ Nae, când îĭ spunŭ că eu lucrezŭ șépte ḑile în sĕptĕmână, cu tóte că eu așŭ putea jura că este tocmai așa. Ean fă socotéla logofete, décă de atâta cârdŭ de vreme așŭ aduna paralele pentru a șéptea ḑi, sĕ lăsămŭ sĕrbătorile sĕ trécă dela mine, apoi spune dreptŭ, n'așŭ avea eu unŭ căpitălașŭ bunicelŭ? — gătă bucătarulŭ seriosŭ.

— Sĕ le lăsămŭ astea, — grăi Mateiŭ. — Par'că începuseșĭ sĕ spui de nevastă, de Flórea, — continuă elŭ și cu tóte că logofĕtulŭ cam rîdea de George, totușĭ se afla într'o astfelŭ de situație, încâtŭ chiar și vorbele acestuia îĭ făceau impresiune, întocmai ca unui bolnavŭ desnădăjduitŭ sfaturile unei babe.

— Dă o la pustiulŭ flóre! — întrerupse vorba bucătarulŭ. — Ce-a fostŭ s'a uscatŭ... acum sĕ vorbimŭ de alte lucrurĭ. Ḑĕu, scii logofete, că nicĭ sĕ-mĭ aducŭ aminte nu'mĭ mai place.

— Ei bucătare George, te-ai prostitŭ cu totulŭ, de când nu mai eștĭ cu Flórea! — ḑise în glumă Mateiŭ și se uita cu dinadinsulŭ la bucătarŭ, care începuse a zîmbi.

— Dă-le pace logofete... dă-le pace, căcĭ m'amŭ săturatŭ. Cine știe pe unde-o mai fi nevastă-mea; eu vĕdŭ însĕ că nicĭ cu ea nicĭ fără ea nu m'amŭ pututŭ procopsi, șĭ-apoi scii, când te lasă nevasta, atuncĭ sĕ iai tu cârpa în capŭ și sĕ facĭ trebile ei. — Așa am ajunsŭ și eu. Spală George și fă de mâncare, dac'ai fostŭ prostŭ! — „Na! grăi elŭ dându'șĭ peste capŭ cu pumnulŭ, „na“! repetă elŭ, „dac'ai fostŭ dovlécŭ, na!« adause elŭ pentru a treia óră, „décă țĭ-a trebuitŭ nevastă frumósă“!

Logofĕtulŭ Mateiŭ rîdea, cu tóte acestea nu era veselŭ.

— Bine măi bucatare, décă ți-era nevasta urîtă, era mai mare procopsélă? — întrebă elŭ într'unŭ târḑiu, dér George n'a luatŭ sémă la acéstă întrebare și începù sĕ vorbéscă mai departe judecându-se pe sine.

(Va urma)

Cursulŭ la bursa de Viena
din 12 Noemvre st. n. 1887.

Rentă de aurŭ 5%	— —
Rentă de hârtiă 5%	99.40
Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare	149 25
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (1-ma emisiune)	97 20
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (2-a emisiune)	— —
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (3-a emisiune)	113 |
Bonurĭ rurale ungare	104.75
Bonurĭ cu cl. de sortare	104.55
Bonurĭ rurale Banat-Timișŭ	104.—
Bonurĭ cu cl. de sortare	104.—
Bonurĭ rurale transilvane	104 25
Bonurĭ croato-slavone	104 25
Despăgubire p. dijma de vinŭ ung.	99 25
Imprumutulŭ cu premiu ung.	123.—
Losurile pentru regularea Tisei și Segedinului	123.20
Renta de hârtiă austriacă	87.45
Renta de arg. austr.	82.70
Renta de aurŭ austr.	112 —
Losurile din 1860	135.—
Acțiunile băncei austro-ungare	889 —
Act. băncei de creditŭ ung.	285.25
Act. băncei de creditŭ austr.	279.50
Argintulŭ —.— Galbinĭ împărătescĭ	5.93
Napoleon-d'orĭ	9.92
Mărcĭ 100 împ. germ.	61.50
Londra 10 Livres sterlinge	125 25

Cursulu pieței Brașovŭ
din 14 Noemvre st. n. 1887.

Bancnote românescĭ	Cump.	8.56	Vênd.	8.61
Argint românesc	»	8.50	»	8.55
Napoleon-d'orĭ	»	9 90	»	9.96
Lire turcescĭ	»	11.20	»	11.26
Imperialĭ	»	10.20	»	10.25
Galbenĭ	»	5 87	»	5.91
Scrisurile fonc. »Albina» 6%	»	101.—	»	102.—
„ » „ 5%	»	98.—	»	99.—
Ruble Rusescĭ	»	110.—	»	111.½
Discontulŭ	»	7—10% pe anŭ.		

Mersulŭ trenurilorŭ

Valabilŭ dela 1 Iuniu st. n. 1886.

pe linia **Predealŭ-Budapesta** și pe linia **Teiușŭ-Aradŭ-Budapesta** a calei ferate orientale de statŭ reg. ung.

Predealŭ-Budapesta

	Trenŭ de persóne	Tren accelerat	Trenŭ omnibus	Trenŭ omnibus
Bucurescĭ	—	4.30	—	7.30
Predealŭ (	—	—	—	1.14
(	—	9.12	—	—
Timișŭ	—	9.35	—	1.45
Brașovŭ (	—	10.12	—	—
(	7 20	—	4.01	2.32
Feldióra	7 57	—	4.47	—
Apatia	8 24	—	5.28	—
Augustinŭ	8.47	—	5.59	—
Homorodŭ	9.29	—	6 49	—
Hașfaleu	9 37	—	8.35	—
Sighișóra (	10 53	—	9.02	—
(	11.00	—	9.12	—
Elisabetopole	11 34	—	9 56	—
Mediașŭ	12.03	—	10.37	—
Copsa mică	12.26	—	10.59 11.16	—
Micăsasa	12.42	—	11.37	—
Blașiu	1.11	—	12.16	—
Crăciunelŭ	1.23	—	12,33	—
Teiușŭ	2.06	—	1.51	—
Aiudŭ	2.27	—	2.18	—
Vințulŭ de susŭ	2.49	—	2.48	—
Uióra	2 56	—	2 56	—
Cucerdea	3.12	—	3 64	—
Ghirisŭ	3.46	—	4.51	—
Apahida	5.01	—	5.28	Trenŭ de persóne
Clușiu (	5.21	—	5 56	
(	—	6.01	—	6 37
Nedeșdu	—	6.19	—	6.58
Ghirbĕu	—	—	—	7.14
Aghirișŭ	—	—	—	7.29
Stana	—	—	—	7.56
Huiedinŭ	—	7.12	—	8.18
Ciucia	—	7.41	—	8 58
Bucia	—	—	—	9.15
Bratca	—	—	—	9.34
Vadŭ	—	8.20	—	9 53
Mezö-Telegd	—	8.46	—	10.28
Fugyi-Vásárhely	—	—	—	10 47
Veneția-Orădii	—	—	Trenŭ de persóne	10.57
Oradia-mare (	—	9.11		11.07
(	—	9.16	10.50	11.19
P. Ladány	—	10.37	1.33	1.16
Szolnok	—	12.20	4.24	3.29
Buda-pesta	—	2.15	10.05	6.33
Viena (	—	—	2.15	—
(	—	8.00	—	—

Budapesta—Predealŭ

	Trenŭ de pers.	Tren accelerat	Trenŭ de pers.	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus
Viena	11.10	—	—	—	—
Budapesta	7.40	2.—	7.40	6 18	—
Szolnok	11.05	4.05	10.42	9.38	—
P. Ladány	2 02	5.47	2.02	12.02	—
Oradea mare	4.12	7.11	4.78	2.01	—
Venția-Orădii	—	—	—	2 08	—
Fudi-Oșorheiu	—	—	—	2 19	—
Teleagŭ	—	7.33	—	2.41	—
Vadŭ	—	8.04	—	3.24	—
Bratca	—	—	—	3.47	—
Bucia	—	—	—	4.07	—
Ciucia	—	8.58	—	4.33	—
Huiedin	—	9.28	—	5.15	—
Stana	—	—	—	5.33	—
Aghiriș	—	—	—	5.53	—
Ghârbĕu	—	—	—	6.05	—
Nedișu	—	—	—	6.20	—
Clușiu (	—	10.31	—	6.38	—
(	11.00	—	—	—	7.08
Apahida	11.19	—	—	—	7.36
Ghiriș	12 33	—	—	—	9.16
Cucerdea (	1.01	—	—	—	9.53
(	1.11	—	—	—	10.—
Uióra	1.18	—	—	—	10.09
Vințulŭ de susŭ	1.05	—	—	—	10.19
Aiudŭ	1.46	—	—	—	10.48
Teiușŭ	2.25	—	—	—	11.55
Crăciunelŭ	2 50	—	—	—	12.34
Blașŭ	3.03	—	—	—	12.52
Micăsasa	3.35	—	—	—	1.34
Copșa mic.	4.01	—	—	—	2.13
Mediașŭ	4.20	—	—	—	2.46
Elisabetopole	4.55	—	—	—	3.31
Sigișóra	5.42	—	—	—	4.32
Hașfaleu	6.01	—	—	—	5.02
Homorod	7.27	—	—	—	6.53
Augustinŭ	8.08	—	—	—	7.43
Apatia	8.36	—	—	—	8.23
Feldióra	9·06	—	—	—	9.02
Brașovŭ (	9.46	5.37	—	—	9.52
(	—	—	1.55	—	—
Timișŭ	—	6.20	2.53	—	—
Predealŭ (	—	6.47	—	—	—
(	—	11.30	3.28	—	—
Bucurescĭ	—	—	9.35	—	—

Teiușŭ-Aradŭ-Budapesta

	Trenŭ omnibus	Trenŭ de pers.	Trenŭ de persóne
Teiușŭ	11.24	—	3.00
Alba-Iulia	11.59	—	3.59
Vințulŭ de josŭ	12.30	—	4.22
Șibotŭ	1.01	—	4.51
Orăștia	1.32	—	5.18
Simeria (Piski)	2.32	—	6.15
Deva	2 52	—	6.35
Branicĭca	3.23	—	7.02
Ilia	3.55	—	7.28
Gurasada	4.08	—	7.40
Zam	4.25	—	8.11
Soborșin	5 30	—	8.46
Bĕrzova	6.27	—	9.33
Conopŭ	6.47	—	9.53
Radna-Lipova	7.28	—	10 27
Paulișŭ	7.43	—	10.42
Gyorok	7.59	—	10.58
Glogovațŭ	8.28	—	11.25
Aradŭ	8.42	9.17	12.31
Szolnok (	—	2 32	4.50
(	—	—	5.12
Budapesta	—	—	8.20
Viena	—	—	6.05

Budapesta-Aradŭ-Teiușŭ.

	Trenŭ de persóne	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus
Viena	11.10	12.10	—
Budapesta	8.20	9.05	—
Szolnok (	11.20	12.41	—
(	11.35	5.45	—
Aradŭ	4.30	6.—	—
Glogovațŭ	4 43	6.13	—
Gyorok	5 07	6.38	—
Paulișŭ	5.19	6.51	—
Radna-Lipova	5.41	7.10	—
Conopŭ	6 09	7.37	—
Bêrzova	6.28	7.55	—
Soborșin	7 25	8.42	—
Zam	8.01	9.12	—
Gurasada	8 34	9.41	—
Ilia	8.55	9.58	—
Branicĭca	9.19	10.17	—
Deva	9.51	10.42	--
Simeria (Piski	10.35	11.07	—
Orăștiă	11.11	11.37	—
Șibotŭ	11.43	12.—	—
Vințulŭ de josŭ	12 18	12.29	--
Alba-Iulia	12.36	12.46	—
Teiușŭ	1.29	1.41	—

Aradŭ-Timișóra

	Trenŭ omnibus	Trenŭ de persóne	Trenu mixt
Aradŭ	5.48	—	6.05
Aradulŭ nou	6.19	—	6.33
Nĕmeth-Ságh	6.44	—	6.58
Vinga	7.16	—	7.29
Orczifalva	7.47	—	7.55
Merczifalva	—	—	—
Timișóra	9.02	—	9.08

Simeria (Piski) Petroșenĭ

	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus	Trenŭ mixt
Simeria	—	—	2.42
Streiu	—	—	3.25
Hațegŭ	—	—	4.16
Pui	—	—	5.11
Crivadia	—	—	5.58
Banița	—	—	6.40
Petroșenĭ	—	—	7.12

Timișóra-Aradŭ

	Trenŭ de persóne	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus
Timișóra	6.25	—	5.00
Merczifalva	—	—	—
Orczifalva	7.46	—	6.32
Vinga	8.15	—	7.02
Németh-Ságh	8.36	—	6.23
Aradulŭ nou	9.11	—	8.01
Aradŭ	9.27	—	8.17

Petroșenĭ—Simeria (Piski)

	Trenŭ de pers.	Trenŭ omnibus	Trenŭ mixt
Petroșenĭ	—	—	6.10
Banița	—	—	6.53
Crivadia	—	—	7.37
Pui	—	—	8.20
Hațegŭ	—	—	9.01
Streiu	—	—	9.52
Simeria	—	—	10.31

Nota: Órele de nópte suntŭ cele dintre liniile gróse.

Tipografia *ALEXI* Brașovŭ. Hârtia din fabrica lui Martin Kopony, Zernescĭ